

Шоста Азіатсько-Тихоокеанська олімпіада з лінгвістики

7 — 21 квітня 2024 року

Умови задач

- Дотримуйтесь інструкцій старшого по кімнаті.
- Змагання триває 5 годин. Комплект завдань складається з 5 задач на 6 сторінках. Ви можете розв'язувати задачі у довільному порядку.
- Під час туру заборонено користуватися електронними пристроями, паперовими носіями та іншими зовнішніми джерелами інформації.
- У разі появи питань щодо умов задач підніміть руку та спитайте у старшого по кімнаті. Перед тим як відповісти, старший по кімнаті порадиться з журі.
- Правила написання роботи:
  - Не переписуйте умов задач.
  - Пишіть розв'язок кожної задачі на окремому аркуші або аркушах.
  - Використовуйте лише один бік аркуша.
  - На кожному аркуші вказуйте своє ім'я, номер задачі, а також номер аркуша в межах задачі та загальну кількість аркушів для даної задачі. Наприклад:

Ім'я	...	Ім'я	...	Ім'я	...
Задача №	5	Задача №	5	Задача №	5
Аркуш №	1 / 3	Аркуш №	2 / 3	Аркуш №	3 / 3

Перший, другий і третій аркуші з трьох для п'ятої задачі.

В іншому разі ваша робота або її частина можуть загубитися.

- Якщо в задачі не сказано інакше, то слід описувати усі виявлені вами правила чи закономірності. В іншому разі ваш розв'язок буде оцінено лише частковим балом.

Умови задач слід тримати в таємниці, поки вони не будуть опубліковані на офіційному сайті APLO: <https://aplo.asia>. Не розголошуйте і не обговорюйте задач онлайн до моменту їх публікації.

Умови задач

Задача 1 (20 балів). Нижче подано речення мовою тутуба та їхні переклади українською:

1. me ve urede am Він зробив твій лаплап.	7. e ote niu man dokta noku Ти принесеш кокосову воду мого лікаря.
2. sube noku a sile boe nona Мій вождь віддасть свою свиню.	8. nno ote niu an boe Я приніс копру, що належить свині.
3. o ve ti man tasim Ти зробив чай свого брата.	9. arivitamaute bulana ma ati vidin boe Його кіт вкусив хвіст свині.
4. viriu ma an toa bulaku Собака з'їв мою курку.	10. mesaku mo sor vamol aku Моя дружина подивилася на мій апельсин.
5. ma an toa Він з'їв курятину.	11. arivitamaute bulan mera noku a an masi Кіт мого хлопця з'їсть рибу.
6. ka sor batuna Я подивлюся на його голову.	12. nno ve taʔa non tamana Я зробив сумку його батька.

(a) На острові Тутуба, де говорять мовою тутуба, певну тварину сприймають як власність і предмет. Цю тварину вважають символом багатства та влади. Що це за тварина?

(b) Перекладіть українською:

13. **nno an boe non sube**
14. **a ati toa ana**
15. **o sor arivitamaute**

(c) Перекладіть мовою тутуба:

16. *Твій собака з'їв голову риби.*
17. *Він приніс твою кокосову шкаралупу.*
18. *Я віддам свій апельсиновий сік.*

(d) Установіть правильні відповідності:

19. baheo amiu	A. <i>наш (вкл.) гість</i>
20. nani bulara	B. <i>наша (вкл.) матір</i>
21. tinamam	C. <i>їхній козел</i>
22. voi noda	D. <i>ваше акуляче м'ясо</i>

△ Мова тутуба належить до океанійської гілки австронезійської мовної родини. Нею говорить близько 500 людей у Вануату.

ŋ — приголосна.

Лаплап — традиційна страва у Вануату. Кокоси мають різне застосування: шкаралупи можуть використовувати як чашки, внутрішню частину насіння — як їжу (відому як *копра*), а рідину, що міститься всередині, — як питну воду (відому як *кокосова вода*).

ми (вкл.) = ми з тобою/вами; *ми* (викл.) = ми без тебе/вас.

— Цуйоші Кобаяші

Умови задач

Задача 2 (20 балів). Нижче подано деякі слова й вирази мовою вемба-вемба та їхні переклади українською у переплутаному порядку:

1. kali lar	A. злий дух
2. kali mir	B. великий ніс
3. katjin mir	C. червоні очі
4. kurrki mir	D. мозок
5. marti karr	E. двері
6. marti katjin	F. повіка
7. miRk-purrrp	G. повінь
8. purrrp	H. голова
9. purrrpi lar	I. дах
10. puRt kurrk	J. сльози

(a) Установіть правильні відповідності з урахуванням того, що **puRt** означає *дим*.

* * *

Далі подано ще декілька слів та виразів мовою вемба-вемба та їхні переклади українською у переплутаному порядку:

11. kalki tjina	K. кістки стопи
12. kalki werp	L. кенгуру
13. kurri	M. ніздря
14. murti kalk	N. восьминіг
15. murti paR	O. річка
16. paR	P. коротка річка
17. paR manya	Q. коротка колода
18. putj	R. підошва (стопи)
19. putji karr	S. хребет
20. putji tjina	T. палиця
21. wartipi kalk	U. шлунок
22. wartipi kurri	V. палець ноги
23. wartipi liti	W. незаміжня жінка
24. wartipi tjina	X. молодий кенгуру

(b) Установіть правильні відповідності.

(c) Перекладіть українською: 25. **kalk**   26. **katjin**   27. **liti**

Одне зі слів має два можливих переклади. Вкажіть обидва.

(d) Перекладіть мовою вемба-вемба: 28. *старий кенгуру*   29. *палець руки*   30. *череп*

(!) У цій задачі достатньо навести відповіді. Додаткові пояснення не потрібні й не оцінюватимуться.

(продовження див. на наступній сторінці)

Умови задач

△ Мова вемба-вемба належить до кулінської гілки пама-ньюнгської мовної родини. Нині вона є вимерлою. Колись вона була поширеною вздовж річки Муррей та її приток у північно-західній Вікторії та південно-центральному Новому Південному Уельсі в Австралії.

ng, ny, rr, rt і **tj** позначають приголосні. Символ **R** позначає невідому приголосну, подібну до **r**. — Влад А. Някшу

Задача 3 (20 балів). Деякі слова мови бамбара походять із французької. Нижче подано приклади таких слів, їхні французькі відповідники та значення:

французька	бамбара	значення	французька	бамбара	значення
bāk	bāki	банк	brɔs	bɔrɔsi	щитка
trē	terē	потяг	ābargo	ābarigo	ембарго
spɔr	sipɔri	спорт	enerzi	enerizi	енергія
mɛrsənɛr	merisenɛri	найманець	ɛskro	ɛsikoro	шахрай
marto	marito	молоток	arikoɞɛr	arikowɛri	зелена квасоля
obɛrʒin	oberizini	баклажан	ɛtɛrnet	ɛtɛrineti	інтернет
furno	furuno	піч	ʃarbɔ	sarabɔ	вугілля
dezɛr	dezɛri	пустеля	sɛgɔpɔr	sɛgɔpuru	Сінгапур
militɛr	militɛɛ	військовий	lyksābur	likisāburi	Люксембург
nɔrɞɛʒ	nɔriwɛzi	Норвегія	prezidā	perezidā	президент
ɞɛr	wɛɛ	скло	tɔrʃ	(1)	смолоскип
mɛrkyr	merikiri	ртуть	gitar	(2)	гітара
trāspɔr	tarāsipɔri	транспорт	frās	(3)	Франція
traktɔɛr	tarakiteri	трактор	ɛspektɔɛr	(4)	інспектор
ɛpinar	epinari	шпинат	mɔrs	(5)	березень
skanɔɛr	sikanɛri	сканер	ʒardɛ	(6)	сад
sektɔɛr	sekiterɛ	сектор	dirɛktɔɛr	(7)	директор
seminɛr	semineri	семінар	ɛtamaʒɔr	(8)	штаб-квартира
gard	garadi	охоронець	mɔrfin	(9)	морфій
grɛs	gɛresi	Греція	ɛfɔrmatik	(10)	інформатика

Заповніть пропуски (1–10).

△ Мова бамбара належить до родини манде. Нею говорить близько 4,1 мільйона людей у Малі.

Слова записані фонетичною абеткою. **ʃ, ʒ, r** і **w** позначають приголосні. **a, ɔ, ɛ, ə, œ** і **y** позначають голосні. Символ ~ вказує, що голосна є носовою. — О Хенем

Умови задач

Задача 4 (20 балів). Нижче подано речення мовою майрасі та їхні переклади українською:

1. omo obae avu nayomnai	<i>Я переслідував свого діда.</i>
2. eeme domba teosnyai	<i>Ми принесли в жертву вівцю.</i>
3. sika nasai uratu imbiemnyai	<i>Чорний кіт кинув рибу.</i>
4. neme uratu neii navairjonnev	<i>Ти зловив маленьких риб.</i>
5. tat naii nabae nani navaseen bumbuemnyai	<i>Маленька дитина продовжувала бити його втомленого батька.</i>
6. eme tat javiit mesionyev	<i>Ви сховали дітей з допомогою кошика.</i>
7. aasi nevwer domba nayemnyev	<i>Великі собаки переслідували овець.</i>
8. eme onggwasa teoieii	<i>Ви обрізали моє волосся.</i>
9. eme nebae fuati avwer uvuoieii	<i>Ви занурили їхню велику сітку у воду.</i>
10. nebae avu javii asai maimaitavemai	<i>Твій дід продовжував нести чорний кошик.</i>
11. ebae bembe newas namor buenggei	<i>Ваші розлючені свині били його в обличчя [букв.: били його обличчя].</i>
12. obae nani jerung narovot navairjemai	<i>Мій батько натягнув тятиву [своєю] рукою.</i>

Речення 9 і 10 можна перекласти українською у два способи, але тут подано лише один переклад для кожного з них.

(a) Перекладіть українською:

13. **omo domba nesai maitavomnev**
14. **neme eebae jerung imbionai**
15. **eeme eenggwasa eerovot uvuosei**
16. **omo fuati aii teonggai**

(b) Речення нижче є граматично неправильним:

17. **tat neii javii avwer imbiemai**

Поясніть чому.

(c) Перекладіть мовою майрасі:

18. *Ми принесли в жертву великих риб.*
19. *Я змусив твого чорного собаку плавати.*
20. *Ви сховали його діда з допомогою сітки.*
21. *Ти продовжував бити [своєю] рукою їхній маленький кошик.*

△ Мова майрасі належить до родини майрасі. Нею говорить близько 2 500 людей в індонезійській провінції Західне Папуа.

ng = *ng* в англійському *king*; **y** = *y* у слові *його*.

— Казуне Сато, Кім Мінь'ю

Умови задач

Задача 5 (20 балів). Нижче подано рівності, записані діалектом чунґлі мови ао:

- (1) $\text{tenemri ka} + \text{metsyri asym} = \text{tenem ser metsyri pezy}$
- (2) $\text{liri pezy} + \text{semyr maben pungu} = \text{tenem ser metsy maben tyko}$
- (3) $\text{tenet} + \text{ti} = \text{metsy maben pungu}$
- (4) $\text{metsy maben trok} \times \text{pungu} = \text{lir anasy}$
- (5) $\text{teri ana} \times \text{ana} + \text{rokyri asym} = \text{telang tyko maben tenet}$
- (6) $\text{semyr maben ti} + \text{liri ana} = \text{tenem ser metsy}$
- (7) $\text{tyko} \times \text{trok} = \text{tenemri pezy}$
- (8) $\text{lir anasyri pezy} - \text{lir maben pungu} = \text{tenem maben tyko}$
- (9) $\text{teri asym} \times \text{trok} = \text{lir anasy maben ti}$

(a) Запишіть цифрами рівності (1–9), якщо відомо, що **metsy maben ti** — це 18.

(b) Запишіть мовою ао: 10, 31, 36, 58, 93.

Якщо з даних задачі неможливо вивести однозначний запис, вкажіть усі можливі варіанти.

△ Чунґлі є одним із п'яти діалектів мови ао, яка належить до сино-тибетської родини. Ним говорять близько 130 000 людей у Нагаленді, Індія.

ү — голосна.

— Влад А. Някшу

Відповідальний редактор:

- Ча Ходжу

Редактори:

• Генрі Ву	• Дієго Остоя-Ковальськи
• Шинджині Гош	• Пань Тунле
• Джером Йохемс	• Олександр Піперськи
• Здравко Іванов	• Казуне Сато
• Кім Мінґю (технічний редактор)	• Панават Тячарин
• Цуйоші Кобаяші	• Ітан Чі
• Таміла Краштан	• Ян Джейон
• Влад А. Някшу	

Текст українською:

- Таміла Краштан

Над задачами також працював:

- О Хенем

Бажаємо успіхів!